

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

154. De Christi Domini Passione præcipuè meditanda per viam
compassionis, contritionis, ac imitationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

plenum delectationes sensus, vestiumq; A
superfluos ornatus abhorre non faciet?
Qui fieri poterit, ut latus illud apertum,
à quo fluxit sanguis, & aqua (in signum,
quòd divinum illud cor non erat iratū,
nam ex quantitate aquæ fieri non poterat
sanguinis accensio circa amantissimum
cor) corda non emolliat, nostrasque in-
dignationes non tollat? Ellene poterit,
quòd illæ manus, pedesq; confixi non
ab operibus malis, & ab omni inordina- B
to rerum affectu nos retrahant? Heu!
heu! coronam spineam gestat Dominus,
& dicam: *Coronemus nos rosis?* Manus te-
rebratas habet extensas in Cruce; & ego
extendam meas ad turpia? Felle, & aceto
potatur moriturus, & ego dicā: *Uino, &
unguentis impleamur?* Ludificatur, vili-
penditur, & ego honoribus inhiabo? Pe-
ctus ille suum mihi, latusq; & cor ipsum
aperiri est passus, daturus, quod optem, C
& ego meum illi obfirmabo, hostiq; ape-
riam? Facies illi virulentis spuris defor-
mata, & ego pingam meā? *Dominus meus
Ioab super faciem terra manet, & ego ingre-
diar domum, ut comedam, & bibam, & dor-
miam cum uxore mea?* Torus, torus ille
peccati, & carnis fugatur exercitus.

Sap. 5.

Reg. 11.

Ob id præcipue nos monet Apostolus,
ut omnem in locum hanc passionis me-
moriā in nobismetipsis circumferamus, D
ut vult Orig. in illud: *Semper mortificatio-
nem Iesu Christi in corpore nostro circumfer-
rentes.* Et alibi: *Recogitate eum, qui talem,
ac tantam sustinuit à peccatoribus contradi-
ctionem, ut non fatigemini animis deficientes.*
Vbi jam prædictum ejusdem memoriæ
fructū, & effectum ostendit: *Vt non fati-
gemini.* Hæc etenim Passionis memoria
adedo Christi milites confortat, ut licet
multa patiantur, vix aliquid ad Christi E
comparationem pati arbitrentur, dum
illud dicere possunt: Nondum usque ad
sanguinem restitimus. Sic Hieron. Pam-
machiū monet: *Quod, inquit, Patritij
generis primus inter primos Monachos
esse cæpisti, non sit tibi tumoris, sed hu-
militatis occasio, scienti filium Dei factū
Filium hominis. Quantumcunque te
dejeceris, humilior Christo nõ eris. Esto,
incedas nudis pedibus, fusca tunica ve-*

D. Hier. ep. ad
Pammach.

stiaris, æqueris pauperibus, in opum cell-
ulas dignanter introeas, cæcorum ocu-
lus sis, manus debiliū, pes claudorum,
ipse aquam portes, ligna concidas, fo-
cum extruas; ubi vincula? ubi alape?
ubi spura? ubi flagella? ubi patibulum?
ubi mors?

Tot sunt effectus, & fructus domini-
cæ passionis, ut si omnes persequi velle-
mus, nullus inveniretur dicendi finis, &
idedo concludamus cum D. Bonaventura: D. Bon.
Si vis, ò homo, de virtute in virtutem, *Christi passi*
de gratia in gratiā, de bono in melius *meditatio*
proficere, quotidie quanta potes devo- *quam boni*
tione mediteris Domini passionem; ni- *operetur.*
hil enim in anima ira operatur univer-
salem sanctificationem, sicut meditatio
passionis Christi.

Quæ quanti valoris existat, Albertus *Alb. Magn. in*
Magnus audiatur. Simplex, ait, record- *tract. de Missa.*
dario, vel meditatio passionis Christi
plus valet, quàm si quis per annum jeju-
naret in pane, & aqua qualibet sexta fe-
ria vel disciplinaret se qualibet hebdo-
mada per annum usque ad effusionem
sanguinis, vel quotidie legeret unum
psalterium.

De Christi Domini passione præcipue
meditanda per viam compassio-
nis, contritionis, ac imi-
tationis.

PUNCTVM CLIV.

Vacate, & videte, quoniam ego sum Deus, *Psal. 41.*
exaltabor in gentibus, & exaltabor in *Christi passi*
terra. Propheta regius in persona Salva- *tragedia af-*
toris: *Vacate,* per aliquot præcipue dies *fectuose, &*
ab omni rerum sollicitudine; negotia, *fixè cogitanda.*
cogitationes, mentemque colligite: *Et*
videte, quoniam ego sum Deus, qui vestri
amore exaltabor in gentibus, & dum tollar
in crucem, exaltabor in terra. Vacate, & vi-
dete!

Idque non raptim, sed fixè, & attentè. *Hebr. 12.*
Recogitate eum, qui talem, &c. hoc est, co-
gitate,

gitate, ac iterum cogitate, quod Sponsa A faciebat, cum ait: *Sub umbra illius, quem desideraveram, sedi*; Id est, non steti, ut mox abirem, sed in ea consideratione sedi. Et aliàs: *Fasciculus myrrhae, dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur*. O felicem animam, in qua passionis Christi memoria civis est, & commoratur, non ut advena pertransit!

Can. 2.

Et minutatim

Si oblatio fuerit de sartagine. Helych. id est, de cruce, *de vides eam minutatim*. In te il. singulas partes passionis distinguendo, scilicet sputa, colaphos, coronam spinream, &c.

Et cum condolegentia.

Sed, qua potissimum via meditemur? Compassionis. O quam hæc Salvatori pergrata! *Consolantem me quaesivi, & non inveni*. Heu! compatiuntur elementa: tu, pro quo solo Christus patitur, non compateris?

Thren. 1.

O vos omnes, qui transitis per viam, attendite, & videte, si est dolor similis, sicut dolor meus. Amici Iob videntes eum ad talem miseriarum statum redactum, septem diebus, septemque noctibus commiseratione tacti obmutuerunt: *Videbant enim dolorem esse vehementem*. Quid si eorum causa Iob ad talem miseriam esset redacta? Nunc pro te in has conjecturas rerum miserias Christus è tuo corde commiserationis affectum non educet?

Iob. 2.

Gal. 2.

Exod. 33.

Nicol. de Lyr. & Mag. Hist. schol. ib. c. 76.

Ut Apostolus tenerrimas ob id solvatur in lacrymas! *Qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me*. Ut Moyses, ubi Dei vidit posteriora, hoc est, ubi sese ei Deus ostendit in humana forma, juxta Lyranum, ac Magistrum Hiltor. schol. in eadem scilicet, qua pro nobis passurus erat, cum quibusdam videlicet ligaturis in occipite, &c. gemebundus clamavit: *Misericors, & clemens, patiens, & multa misericordia!*

Lactan. l. 4. c. 18.

Et quoniam modo non miserebitur, qui penset, quis, & quæ pertulit? Heu Crucem perfert Filius Dei! Lactantius: Non Cannianam crucem describimus, quam M. Tull. universæ eloquentiæ suæ verbis, ac vicibus, velut effusus totius ingeni fontibus prosecutus est, facinus indignum esse proclamans, civem Romanum, contra omnes leges, in crucem esse

sublatum: qui quanvis innocens fuerit, & illo supplicio indignus; mortalis tamen, & ab homine scelesto, qui justitiam ignoraret, affectus est. Quid de hujus crucis indignitate dicemus, in qua Deus à cultoribus Dei suspensus, atque suffixus est? Quis tam facundus, & tanta rerum, verborumque copia instructus existeret, quæ oratio tantæ afflictionis ubertate decurrens, ut illam crucem meritò deploraret, quam mundus ipse, & tota elementa luxerunt?

Passus est autem in toto corpore tenerime complexionis: nam quæ fiunt per miraculum, excellentiora sunt iis, quæ fiunt per naturam, ut inquit Chrysost. & quod complexio nobilior, mensque dexterior, eò mollior, ac tenerior solet esse caro, ut ait Philosophus. Ergo Christi caro purissimo Virginis sanguine, Spiritus Sancti opere formata, mollissima, ac tenerissima, & intellectus ejus, cui unitum erat Verbum, dexterrimus, & complexio nobilissima digna tantis hospitibus, tali anima, ac tali Verbo. Adhæc passus est eo tempore, quo vita charior esse solet, & in loco publico, ubi scelestissimi torquebantur.

Christi complexio tenerima.

Arist. 2. de anima.

Sed qualiter? Intensissimè, & sine ulla prorsus consolatione: purus, purus illi, ac merus dolor, cæteris calix Domini plenus mixto, feli, & meli. Secundum multitudinem dolorum meorum, in corde meo consolationes tuæ laticaverunt animam meam. Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra. Ibant Apostoli gaudentes à conspectu Concilii: Stephano lapidum torrens dulcis hoc melle temperatus. D. Andreas crucem hoc lætitiæ oleo perunctam salutavit, & amplius est. B. Laurentius ignes hoc rore resperfos irrisit, ac Tiburtius carbones suos rosas astimavit. Christus omnino desertus à discipulis: *Omnes relicto eo fugerunt, à seipso renuit consolari anima mea, à superiori parte, quatenus ab ipso prohibita est, ne gloriatus*. Christus ab omnibus desertus.

Dolores acerbissimi, & puri.

Psal. 93.

2. Cor. 7.

A. 5.

Act. 7.

Q991 3

cem,

*Pfal. 17.
Laur. Iustin.
de triumph.
agon.*

sem, passionemque mitigante careret: **A** *Deus meus, ut quid dereliquisti me? Vnde B. Laur. Iustinianus: Altissimo Deitatis consilio factum est, inquit, ut tota fruitionis gloria militaret ad pœnam.*

O quam verè illud dicere poterat: Inferni circumdederunt me! Infernus enim tantum meris abundat malis, cælum meris bonis: dolores ergo Inferni, id est, meri dolores circumdederunt me. Vnde quod olim Martha exposulabat de Maria sorore, poterat (si dicere licet) & humanitas de Divinitate: Domine, non est tibi curis, quod seror mea reliquit me solam ministrare?

*Bern.
Christi à cruce
ad hominem
apostrophe,*

Bern. O homo, ò homo, vide, quæ pro te patior. Non est dolor, sicut quo crucior. Ad te clamo, qui pro te morior. Vide pœnas, quibus afficio. Vide clavos, quibus confodior. Vide lanceam, qua transfigor. Et cum sit tantus dolor exterior, extat interius planctus gravior, cum te tam ingratum experior.

Idem alibi per partes: Caput angelicæ tremendum Spiritibus densitate spinarum pungitur facies pulchra præ filiis hominum, sputis Judæorum deturpatur? Oculi lucidiores Sole caligant in morte? Aures, quæ in cælo audiunt angelicos cantus, audiunt peccatorum insultus? Os, quod docet Angelos, felle, & aceto potatur? Pedes, quorum scabellum adoratur, cruce clavo affiguntur? Manus, quæ formaverunt cælos, sunt in cruce extense, & clavis confixæ? Corpus denique rotum verberatur, & lanceâ perforatur latus ejus?

Item: Considera Filium Virginis deturpatum sputis, lividum plagis, confixum clavis. Attende cæli rectorem stantem in cruce, pallidum morte, deformem carne. Ne pertranseas Dominum Angelorum virum percussum à Deo, & humiliatum, virum quasi leprosum, & omnibus detrimentis expositum.

*Quintil. l. 6.
Inst. c. 1.*

Ecce homo, ecce homo. Quintil. Producere ipsos, qui periclitantur, squalidos, atque deformes, & ostendere lecta è vulneribus ossa, ac vestes sanguine perfusas, multum valet ad animos permovendos.

*Sueton. in
Cæs.* Prætexta Cæsaris prolata in foro cruenta populum Romanum egit in furorem: Annon ergo eruentum illud pectus, costæque flagris laceræ animum emollient, & ad comiserationem impellent? *Ecce homo.* Benè verbo, digitoque ostentat, ac restatur esse hominem: secus enim bestiam excoriatam populus credidisset, adeò sputis cruore mixtis, laceratoque corpore tota Iesu species erat deformata. *Ecce homo, ò homines, ecce homo: q. d. Si belluam, si canem hoc rerum statu videatis, indoleatis proculdubio: Filium Dei tam malè exceptum, sine dolore, sine lacrymis videatis?*

Bonavent. Cur magis compateris pedi, vel ungulæ manus tuæ, quam Christo capiti tuo? Vbi, quæso, stultitia major, ubi prorsus malicia peior? O homo, nonne videtur, quod illum, vel illam rem plus diligas, cui plus compateris in dolore? Si sic, ergo plus diligis pedem tuum, quam caput Iesu Christi: nam plus compateris pedi in modica afflictione, quam Christo in tam gravissima passione, & morte: & plus tendit cor tuum ad ligandum pedem tuum, quam ad amandum Christum: plus ad condescendum pedi, quam ad compatiendum Christo. *O caritas maxima! ò malitia inaudita! ò crudeles homines venenosis serpentibus deteriores! nam serpentes in tantum compatiuntur capiti, ut pro capite tori corpus exponant: sed certè videtur, quod tanquam membra arida, & putrida jam sumus excisi à capite nostro: quia ipso sic Christo crudeliter vulnerato, ejus vulnera non sentimus.*

Omnis anima, qua afflictæ non fuerit die hac, peribit de populo meo. **Lev. 23.**

¶ Modus alius, ac via, qua Christi Servatoris nostri passionem meditemur, ea est, quam contritionis, compunctionisque dicimus, quæ nimirum reos illius mortis nosmetipsos sentimus, ac ob scelera nostra in ejus morte partem nos habuisse cognoscimus. *Omnes nos quasi oves erravimus, unusquisque in viam suam declinavit. Et Dominus posuit in iniquitatem omnium nostrum.* **Isa. 53.**

Nos itaque cum flagellavimus, nos per- *Tanquam à nobis ei illata.*

percutsum persequuti sumus, & super A
dolorem vulnere eius addidimus, nos
suprà dorsum ejus fabricavimus, nos ca-
put ejus spinea corona transfiximus.

Hebr. 6.

Heu, heu, quid agimus, cum pecca-
mus? Filium Dei cruci affigimus. Rur-
sum crucifigentes sibi metipsis Filium Dei.

4. Reg. 7.

Et peccatum non perhorresces? A pec-
cando non retraheris? In lib. Reg. Rex
ille Moab, ut obsidatos in obsidione
hostes deterreret, ac abire compelleret, B
arripuit filium suum primogenitum, qui
regnaturus erat pro eo, & obtulit holo-
caustum super murum. Et facta est (sub-
dit facer Text.) indignatio magna in Israël,
stetitque recesserunt ab eo, & reversi sunt in
terram suam. O si fas esset humana apta-
re divinis! Quid aliud egit Deus? Pro-
pter scelus populi mei percussit eum, ut ab illa
obsidata obsidione, qua me peccatores
quasi peccatis obsideant, terreantur.

Hebr. 10.
Syriac.

Et non solum non deterreberis, sed de-
lectaberis etiam in morte illius? quin se-
mel percutsum rursùm percussus? Cru-
cifixum iterùm cruci affiges? Sanguinem
testamenti pollutum ducis, vel Syriac. Tan-
quam cuiuslibet alterius asinus nec pre-
tium attendes? &c. Nihil me magis in
horrorem adducit peccati, quam Christi
passio. Hæc certe longè efficacior ipsa D
Inferni pœnâ ad horrorem peccati.

A facie tua, Domine, concepimus, & pe-
perimus spiritum salutis. Sentiet id, sentiet
peccator, si ante Christum cruci affixum
exoret.

Christi vir-
tutes in passio-
ne maxima
duxerunt.

¶ Est præterea utilis, ac valdè fructuo-
sus modus ille meditandi, qui ad virtu-
tum imitationem tendit. Hæc licet omnes
in tota Christi vita eminenter resplen-
deant, omnisque Christi actio perfectis-
simæ virtutis fuerit: passio tamen ejus
est veluti summa, ac omnium virtutum
epitome. Ut splendet humilitas! Vidimus
eam despectum, & novissimum virorum. O
quam verè reobuit in novissimo loco, dum
in cruce inter duos latrones occubuit!
Quam gloriosus fuit hodie Rex Israël, discoop-
erens se ante ancillas servorum suorum, & nu-
datus est, quasi si nudetur unus de scurris! Quis
hanc humilitatem comprehendat? Quan-

Isa. 53.

2. Reg. 6.

to major es, humilia te in omnibus. Si ad
mensuram magnitudinis, ac dignitatis
respondet humilitas, quis ad hanc com-
prehendam pertingat? Bernard. O
humilem, & sublimem! ô altissimum, &
novissimum! ô opprobrium hominum,
& gloriam Angelorum! Nemo sublimior,
& nemo despectior. Et novissimum viro-
rum. Hæbr. Cessatorem virorum, vel, & Hebr.
cessavit viris. Quasi Christus consue-
se humiliaverit, ut ferè capacitem
hominis per humilitatem exhausit, ita
ut cum majore humilitate jam humana
natura stare non posset, sed omninò desi-
nere, cessareque deberet, juxta illud: Ego
autem sum vermis, & non homo, opprobrium
hominum, & abjectio plebis. Heu! heu!
Filius Dei factus est vermis, per humili-
tatem, & vermis per superbiam aded su-
pra se extollitur, ac erigitur!

Christi humi-
litus quanta
maxima esse
potuit.

Psal. 21.

Sed ad prima passionis mysteria redea-
mus, ut hanc eandem pernecessaria vir-
tutem videamus. Et canas facta, cum Dia-
bolus jam misisset in cor, ut traderet eum Iu-
das Simonis Iscariothæ, sciens, quia omnia
ei dedit Pater in manus, &c. misit aquam in
pelum, & cepit lavare pedes discipulorum.
Vbi Chrys. Vbi sunt, qui despiciunt con-
servos? ubi sunt, qui honores expetunt?
Proditoris Domiaus pedes lavavit, sacrile-
gi, & furis, & in tempore proditoris:
& tu magna sapis, & supercilia erigis?
Quem tumorem non destruet, quod qui
seder super Cherubim, pedes lavit prodit-
oris? Tu verò homo lutum, pulvis &
cinis te ipsum extollis? Pedes igitur la-
vemus invicem, etiam famulorum, exem-
plo ejus, qui dixit: Exemplum dedi vobis,
ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.
August. manu, vel corde.

Ioan. 13.

Chrys.

At quinam humilitatis gradus, com-
prehendi, legari? Comprehenderunt Ie-
sum, & ligaverunt eum. O! ô! exclamat
Cyrill. illum ligant, qui ut eos solueret,
advenerat? August. illum ligant, à quo
solui deberent? O Regis gloriæ ignomi-
niam! Ita enim vinculum tacite quasi
ignaviæ arguunt, ac fidei ejus derogant,
quasi etiam jurato non sit credendum de
fuga, non arripienda, nisi vinciatur.

Christus ad
summam
ignominiam
ligatus.
Cyrill. II. in
Ioan. c. 27.
Aug. tract. 111.
in Ioan.

Ignaviæ.

Ignavi, nulliusq; fidei homines vincuntur: Duces, militesque generosi vincunt non solent. Davidis vox de Abner: *Nequaquam ut mori solent ignavi, mortuus est Abner, manus tua ligatae non sunt, & pedes tui non sunt compedibus aggravati. Sed tuæ, ô Rex gloriæ, manus ligatae sunt: nam tanquam ad latronem cum gladiis, & fustibus exierunt comprehendere etc.*

Et quid Filio Dei humilior, qui vel ignominiosè impactam alapam suscepit? Vestigiumne adhuc falsi honoris remaneat, aut nos terræ vermes ad quamlibet vel levem ignominiam faciem avertam?

Philip. 2. Hoc, hoc sentite in vobis, quod & in Christo Iesu. Vel Græcè: Is affectus sit in vobis, qui fuit in Christo Iesu, qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se aequalem Deo, sed semetipsum exinanivit. Græcè, *Evacuavit.* Tertull. *Exhausti. Discite ergo, discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.*

Græc. Tertull. Ergo, discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.

O quam mitis! Iuxta humilitatem est mansuetudo: ineffabilis hæc certè, quam semper ostendit, dum nihil asperum, nihil turbulentum, nihil durum inter quas-cunq; injurias tortoribus suis respondit: *Quin quasi agnus cor à tondente se obmutescet, & non aperiet os suum. Et cum malediceretur, non maledicebat, cum pateretur, non comminabatur.*

Isa. 53. 1. Pet. 2. Psal. 117. Pagnin.

Constituite diem solennem in condensis usque ad cornu altaris. Pagn. Ligate agnum, vel Chald. Puerum fimbriis usque ad cornua altaris (brachia Crucis) O agnum mitissimum sine voce! De flagellatione Hier.

Chald. D. Hier. Christus qualiter flagellatus

Sex carnifices accedunt, duo eorum virginis spincis, duo lotis nodosis, duo carenis ferreis, unguibus terminatis aduncis, incipiuntque primi totis viribus eum percutere, adduntur vulnera vulneribus, decurrit sanguis. Primis defessis succedunt secundi, & novis vulneribus vetera cumulant, quos mox tertii subsequuntur, qui uncinis carnem, ac pellem avellunt.

Suprà dorsum meum fabricaverunt peccatores, prolongaverunt iniquitatem suam. Heb. Dorsum meum araverunt aratores, & produxerunt sulcum suum. Et quod amarius erat (uti revelavit Brigita pientissima Mater) cum retraherentur flagella, carnes flagellis sulcabantur.

Psal. 128. Hebr. L. 1. c. 10.

O quam verum illud: *Congregata sunt super me flagella, & ignoravi* (causam, vel juxta August. *Et nescierunt, vel ignoraverunt percussionum numerum, nulla etenim servata numeri lege flagellarunt) dissipati sunt, nec compuncti.* Lactant. *dissoluti sunt* (viribus) *nec compuncti sunt* (ullo commiserationis affectu) *tentaverunt me, & deriserunt derisu, & striderunt dentibus suis super me.* Et cum hæc omnia fierent, subdit Lactant. nullam vocem ex ore suo, tanquam si mutus esset, emisit. Quod notat Evangelista: *Ita ut miraretur Praefes vehementer.*

Psal. 34. Lactant. 1. 4. c. 18.

Quam mansuetudinem, & patientiam miratur August. in alapa, qua sacrilegus ille divinam illam faciem percussit. Si cogitaremus, inquit, quia acceperit alapam, nonne vellemus, eum, qui percussit, aut caelesti igne consumi, aut terra dehiscente sorberi, aut corruptum Damonio volutari, aut aliqua hujusmodi

qualibet poena, vel etiam graviore puniri? Quid enim horum per potentiam jubere non potuisset, per quem factus est mundus, nisi patientiam nos docere voluisset, qua vincitur mundus? Chryf. Exhorrescat caelum, & contremisecat terra de Christi patientia, & de servi impudentia!

O patientem! ô mitem! Traditus voluntati eorum, ut ne musitavit quidem, quod meditandum, notandumque est! Iesum vero flagellatum tradidit voluntati eorum. Legi parendum, non hostium voluntati, limitasset saltem crucem, modum, tempus: sed nihil minus, voluntati eorum, votis eorum eum tradidit: unde credibile est, sevitum latius in eum, pulsatum in via pugnis, ictibus, calcis; Et colaphis eum ceciderunt. Græcè: *Et crepidis eum ceciderunt.* Hinc legitur revelatum, Christum Dominum percussum in facie alapis centum duabus, pugillis centum viginti, in ore præcipue triginta, calcis centum quadraginta vicibus, percussionibus in brachiis sexaginta duabus, in pectore vigintiocto, in cruribus triginta duabus, in humeris, & dorso octoginta, consputum in facie sexaginta tribus vicibus, per terram tractum capillis vigintiseptem, mille punctio-

D. August. tract. 113. in Ioan. Christi alapa excipientis patientia.

Christus pugnis, calcibus & calcibus impetitus.

Matt. 26. Maldon. ib. Lanf. per. ser. de prac. eff. & vir. in pass. Chr. nobis exhibitus.

punctionibus transpunctum in capite sex millibus sexcentis sexaginta sex flagellorū ictibus percussū, ac denique quinque millib9 quadringentis septuaginta quinque in toto corpore affectum vulncribus. Et in his omnibus patientissimus nec semel os suum laxavit: sed omnia patientissimè pertulit, quæ furor, odium, voluntasq̃ illis suggessit. *Jesus verò flagellatum tradidit voluntati eorum.*

Heu! quis prohibet, ne dicam, vinolentia eorum? Theophyl. ait, ebrios fuisse, juxta illud: *Et in me psallebant, qui bibebant vinum.* Quid in manu ebriorum non sit passus? Relucet præterea obedientia, quam ne perderes, vitam perdidit: relucet paupertas, eaque talis, ac tanta, ut nudus in Cruce non haberet, ubi caput suum reclinaret. Id, quod D. Bonav. miratur: Domino Orbis totus negatus est Orbis? Unde Ambros. Recordare omnem vitam Salvatoris à partu Virginis usque ad patib lum Crucis, & non invenies nisi stigmata paupertatis, de qua in Threnis: *Recordare paupertatis mea.*

Sed ubi charitatem reliquimus? In hoc cognovimus charitatem Dei in nobis, quoniam ille pro nobis animam suam posuit. O charitas! Bernar. Extensione brachiorum, & membrorum ostendit, quodd tantum nos d'lexit, quantum diligere potuit. *Cornua in manibus ejus, ibi abscondita est fortitudo eius.* Sept. *Et posuit dilectionem robustam fortitudinis sua.* Hinc ad suæ charitatis ostensionem lacus voluit sibi perforari, & cor ipsum aperiri, quasi diceret: Et quantum vos diligo, cor ipsum videte. Verbum amici ad amicū: Si pectus hoc meum tibi aperire possem, & cor ipsum ostendere, libentissimè id facerem: sed Christus id fecit, tibi que cor suum charitate vulneratum ostendit.

Et fenestras (vulnerum) obliquas in thalamis. Obliquas quia ex his lumen egreditur. In thalamis item, ut in his anima comoretur. Obliquas, Septuag. absconditas, mundi, non Christi amatoribus. Ex Hebr. pharetratus, vel pharetrantes.

Vulnera amoris, ut inquit Plato, sunt tenuissimi quidam radii, qui ex insperanza Scripturae selecta.

mo cordis spirant, & viam sibi per oculos patefaciunt. *Vulnerasti, vulnerasti cor meum, soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in uno oculo eorum tuorum.*

Hunc tibi amorem testatus est, dum tam libenter pro te passus est. *Baptismo habeo baptizari, & quomodo cuarctor, &c. Et bajulans sibi crucem.* Nota, sibi, quasi eam nunc ad libitū, & ad vorum amplexans, ac constringens. Sic spineam coronam lacus excepit, & quasi dicebat: *Egredimini, filia Sion, & videte Regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum mater sua die desponsationis illius, & in die latitæ cordis ejus.*

Quid hinc, Fratres? *Christus passus est Bern. serm. 7. pro nobis, vobis relinquens exemplum.* O omnium Sanctam quam merito Bern. Pudeat, pudeat I. Mari gloriæ membra, quibus caput suū tam ingloriam exhibetur, non habens speciem, aut decorem: pudeat sub spinoso capite membrum fieri delicatū. Non coroner ego corona aurea, inquit, invictus ille Goffredus, ubi Servator meus coronatus est spinea. Et Elisabetha illa, Regis Vugarorum filia: Absit à me tanta impietas, ut ibi caput meum turrito fastu superemicantis coronæ superbiat, ubi caput Salvatoris mei spinis coronatū acerbè pungitur. Hoc eodem animi sensu miles ille, pro quo Tertull. scripsit de corona militis, dum ceteri coram Imperatore coronati procederent, sine corona processit, nec illam unquam in capite, sed in manibus gestare voluit. Et quidem, *Clem. Alex. 2. Pedag. c. 8.* ut Clemens ait, à ratione alienum est, ut qui audiverimus, Dominum spinis fuisse coronatum, ipsi venerabili Domini passioni insultantes, habeamus capita redimita floribus, dicamusq̃: *Coronemus nos rosis.*

De beneficio justificationis.

PUNCTVM CLV.

Sed quid nasci profuit, si non redimi profuisset? Quid verò redimi profuit, si non justificari profuisset? Et redemit,

R I E

demit,

Psal. 68.
Christi tortores ebrii.

Christi paupertas.

D. Bonav.
D. Ambr.

Thren. 3.

1. Joan. 3.
Et charitas.

Habac. 3.
Sept.

Ezech. 40.

Sept.
Hebr.

Amoris vulnera qua.